

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра охорони праці та навколишнього середовища

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
інженерних систем та екології

/ О.В. Приймак

«03» червня 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дисципліни спеціальної підготовки за вибором»

«Аудит системи управління безпекою та гігієною праці»

(назва навчальної дисципліни)

Шифр	Галузь знань
26	Цивільна безпека
	Спеціальність
263	Цивільна безпека
	Спеціалізація
	Охорона праці

Розробник(и):

Вільсон О.Г., к.т.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
охорони праці та навколишнього середовища

Протокол № 10 від «03» червня 2020 року

Завідувач кафедри ОП та НС

(підпис)

(Волошкіна О.С.).

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціалізації
«Цивільна безпека» (НМКС):

Протокол № 4 від «03» червня 2020 року

Голова НМКС

(підпис)

(Гунченко О.М.).

(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ на 2020-2021 навчальний рік

шифр	Доктор філософії	Форма навчання: денна, вечірня										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодження
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	у тому числі		КП	КР	РГ	Р				
Л	Лр	Пз												
263	Цивільна безпека (охорона праці)	4,0	120	40	14		26					Залік	3	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності та проведення власного наукового дослідження шляхом використання ризик-орієнтованого мислення при побудові та проведенні аудиту систем управління безпекою життя і здоров'я людей на робочому місці.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання з оцінки ризиків та розробки заходів, спрямованих на їх зниження при здійсненні різних видів професійної та науково-дослідної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог безпеки та гігієни виробничих процесів та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників спираючись на сучасні вимоги та методики до проведення аудиту систем менеджменту.

Компетентності, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики в галузі цивільної безпеки на підставі ризик-орієнтованого мислення.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.</p> <p>ЗК 03. Здатність вести фахову наукову бесіду та дискусію із широкою науковою спільнотою та громадськістю державною мовою за відповідним рівнем ораторської майстерності, демонструвати високий рівень загальнонаукового та професійного понятійного апарату під час презентацій результатів наукових досліджень, формувати наукові тексти в письмовій формі, організовувати та проводити навчальні заняття, використовуючи прогресивні інформаційно-комунікаційні засоби.</p> <p>ЗК 04. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.</p> <p>ЗК 05. Здатність до цілеспрямованого та наполегливого самовдосконалення, усвідомлення соціально-моральної та етичної відповідальності за одержані наукові результати.</p>

	<p>ЗК 06. Здатність презентувати та обговорювати результати своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також вільно читати та розуміти іншомовні наукові тексти, володіти комунікативною культурою у відповідності до спеціальності та наукових інтересів.</p> <p>ЗК 07. Здатність ініціювати, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності, самостійно проводити наукові дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проектів.</p> <p>ЗК 10. Здатність до самостійного навчання новим методам дослідження, адаптація до зміни наукового і науково-виробничого профілю своєї професійної діяльності, до зміни соціокультурних і соціальних умов діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність науково-обґрунтовано відстоювати свою дослідницьку позицію при взаємодії з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК 01. Володіння актуальною інформацією щодо сучасного стану, тенденцій розвитку, проблематики та наукової думки у сфері професійної діяльності.</p> <p>ФК 02. Здатність використовувати сучасні методи фізичного, математичного моделювання, статистичного аналізу та прогнозування із використання новітніх прикладних програм, комп'ютерних систем та мереж, програмних продуктів при створенні нових знань, отриманні наукових та практичних результатів у сфері професійної діяльності.</p> <p>ФК 03. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень.</p> <p>ФК 04. Здатність проводити експериментальні дослідження, виконувати кількісну та якісну оцінку їх результатів, систематизувати та формулювати експертно-аналітичні висновки, інтегруючи знання з суміжних дисциплін при розв'язанні наукових проблем в галузі.</p> <p>ФК 07. Здатність демонструвати розуміння правових рамок, які мають відношення до професійної діяльності, включаючи питання персоналу, безпеки здоров'я; розуміти і враховувати екологічні, соціальні, етичні та економічні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень, виходячи зі знань щодо стану умов праці та умов</p>

формування небезпечних ситуацій та передумов для реалізації професійних та виробничих ризиків.

ФК 08. Здатність самостійно здобувати за допомогою інформаційних технологій і використовувати в практичній діяльності нові знання і вміння, в тому числі в нових галузях знань, безпосередньо не пов'язаних зі сферою діяльності, розширювати і поглиблювати свій науковий світогляд.

ФК 10. Здатність розробляти методики, плани і програми проведення наукових досліджень і розробок, готувати завдання для виконавців, організувати проведення експериментів і випробувань, аналізувати і узагальнювати їх результати.

ФК 11. Здатність виявляти протиріччя, критичні стани та тенденції їх розвитку, застосовувати методи прогнозування, методи розв'язання задач з використанням математичного програмування, багатокритеріального аналізу, формулювати гіпотези, розробляти оптимальні стратегії у сфері безпеки та гігієни виробничих процесів й охорони праці.

ФК 13. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, спираючись на ризик-орієнтоване мислення, аналіз й оцінку наявних та прогнозованих ризиків; захист населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій; забезпечення безпечної та продуктивної праці; запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.

ФК 14. Здатність організувати ідентифікацію й оцінку наявних виробничих ризиків з урахуванням їх можливих змін у часі та експозиції; нагляд за додержанням вимог законодавства у сфері цивільної, техногенної та промислової безпеки; аудит безпеки життя і здоров'я всіх учасників виробничого процесу та інших осіб, що можуть знаходитись у зоні дії виробничих небезпек.

ФК 15. Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу вражаючих чинників та джерел формування небезпек, сценаріїв їх розвитку й реалізації у інциденти або надзвичайні ситуації, що мають вплив на людину і довкілля.

ФК 16. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки та ризиків, що формуються виробничими об'єктами, технологічними процесами та виробничим устаткуванням та інструментами, створюють негативний вплив на безпеку й здоров'я людини та навколишнє середовище.

	<p>ФК 17. Здатність обґрунтовувати та розробляти заходи, спрямовані на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій; захист населення і територій від надзвичайних ситуацій; забезпечення безпечної праці та запобігання виникненню нещасних випадків і професійних захворювань.</p>
<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	
<p>ПР 01. Здатність продемонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.</p> <p>ПР 02. Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.</p> <p>ПР 03. Здатність продемонструвати знання державної та іноземної мови, включаючи спеціальну термінологію, необхідну для повного розуміння іншомовних наукових текстів, проведення літературного пошуку, усного та письмового представлення результатів наукових досліджень, ведення фахового наукового діалогу.</p> <p>ПР 05. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач в області теоретичних досліджень, застосовувати їх в галузі професійної діяльності.</p> <p>ПР 06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі; використовувати новітнє технологічне обладнання, оціночний інструментарій та сучасні методології при проведенні наукових досліджень.</p> <p>ПР 07. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з різними стейкхолдерами галузі, з використанням сучасних інформаційних технологій та засобів комунікації.</p> <p>ПР 08. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.</p> <p>ПР 09. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.</p> <p>ПР 10. Здатність ефективно працювати самостійно або в групі, вміння отримувати бажаний результат в умовах обмеженого часу з акцентом на професійну сумлінність і з дотриманням етичних міркувань, уміння та навички проводити моніторинг робіт та вчасно вносити корективи в план робіт за проектом.</p> <p>ПР 11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для</p>	

максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки.

ПР 17. Вміти прогнозувати та керувати професійними, техногенними, майновими, комерційними та репутаційними ризиками під час проведення наукових досліджень, захисту отриманих наукових та практичних результатів та професійної діяльності.

ПР 18. Володіти аналітичним мисленням та методиками систематизації інформації, математичної обробки великих масивів даних, складання короткострокового й довгострокового прогнозу розвитку ситуації на підставі отриманих даних.

ПР 19. Володіти методологією оцінки загрозливих небезпек, що базується на ризик-орієнтованому мисленні, використовувати методи оцінки виробничого ризику щодо впливу ШНВЧ на життя та здоров'я працівників.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретична складова дисципліни (14 годин)

Тема 1. Види аудиту та мета їх проведення.

1. Сутність поняття аудит.
2. Види аудитів.
3. Мета проведення аудиту у системі управління охороною праці (СУОП).

Тема 2. Нормативні документи, що регламентують проведення аудиту у СУОП.

1. Нормативні документи України.
2. Нормативні документи Європейського Союзу.
3. Світове законодавство щодо аудиту в системах безпеки життя та здоров'я персоналу на робочому місці.

Тема 3. Методика проведення аудиту.

1. Вимоги до аудиторів.
2. План аудиту.
3. Послідовність проведення аудиту.
4. Документування результатів аудиту.
5. Обговорення результатів аудиту.
6. Розробка та впровадження заходів по усуненню недоліків СУОП, виявлених в ході аудиту.

Тема 4. Документація та напрямки роботи в рамках СУОП які підлягають аналізу в ході аудиту.

1. Політика підприємства щодо безпеки персоналу.

2. Відповідність стану умов праці документам щодо атестації робочих місць.
3. Стан готовності підприємства/організації до екстреної ситуації.
4. Компетентність персоналу.
5. Ефективність запропонованих коригувальних та запобіжних заходів.
6. Впровадження заходів, передбачених попереднім аудитом.
7. Аналіз зміни рівня ризику та виробничої безпеки протягом часу з моменту останнього аудиту.

Змістовий модуль 2

Практична складова дисципліни (26 годин)

Практичне заняття 1

Ділова гра «Я-аудитор» (6 год.).

Практичне заняття 2

Складання опитувальних листів (4 год.)

Практичне заняття 3

Документування результатів аудиту (4 год.).

Практичне заняття 4

Проблемний кейс «Аудит СУОП малого підприємства» (6 год.).

Практичне заняття 5

Проблемний кейс «Аудит СУОП великого підприємства» (6 год.).

3. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни основна увага приділяється досягненню синтезу теорії і практики, що сприяє оволодінню слухачами курсу необхідних компетентностей. Для цього використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові та дослідницькі.

Для опанування згаданих компетенцій використовуються різні форми проведення занять та контролю.

Основні форми проведення занять: лекції, семінари, практичні заняття, аналіз ситуацій, кейсів, презентація проектів, круглі столи, ділові ігри, самостійне вивчення окремих тем дисципліни.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачам для засвоєння навчальної дисципліни: 1) обробка лекційного матеріалу; 2) підготовка до практичних занять; 3) обробка окремих тем, що не розглядаються на лекціях; 4) підготовка до контрольних робіт, тестів, заліку; 5) побудова плану особистого наукового дослідження; 6) підготовка до публікації тез доповідей статей; 7) опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, та сучасних наукових доробок за тематикою дисципліни.

4. Методи контролю та оцінювання знань здобувачів

Форми контролю:

- поточний контроль – у формі усної відповіді на кожному лекційному та практичному занятті (також може бути організовано у вигляді тестів та контрольної роботи);
- контроль виконання практичних занять (оформлений протокол та його презентація);
- контроль оформлення результатів наукового дослідження за темою дисертаційної роботи з урахуванням вивченого матеріалу за дисципліною;
- підсумковий контроль – залік у формі тестування; підсумкова оцінка складається з результату заліку та поточного контролю під час проведення лекційних та практичних занять.

Розподіл балів за змістовними модулями та підсумковим контролем

Поточне оцінювання									Підсумковий тест	Сума балів
Змістовні модулі										
1				2						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5		
5	5	5	5	10	5	5	10	10	40	100

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання представлені на сайті КНУБА, у ПОЛОЖЕННІ ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ в Київському національному університеті будівництва і архітектури, ознайомитись з якими можна за посиланням: <http://www.knuba.edu.ua/ukr/wp-content/uploads/2015/09/Положення-про-критерії-оцінювання-знань-здобувачів.pdf>.

5. Матеріально-технічне забезпечення дисципліни

- Комп'ютер з програмним забезпеченням для проведення лекційних та виконання практичних робіт: Microsoft PowerPoint – візуалізація даних.
- Мультимедійний проектор.
- Маркерна дошка.
- Мобільний екран.

6. Інформаційне забезпечення дисципліни

- Система дистанційного навчання і контролю рівня підготовки у КНУБА організована на платформі Moodle, всі матеріали щодо вивчення дисципліни можна знайти за посиланням: <http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=2654>

7. Політика курсу («правила гри»)

- Курс передбачає як індивідуальну роботу зі здобувачем, так і роботу в групі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату він отримує за завдання 0 балів.

8. Методичне забезпечення дисципліни

Підручники

1. Небезпечні виробничі ризики та надійність: навчальний посібник для студентів за напрямком підготовки 6.170202 «Цивільна безпека» / В.В. Березуцький, М.І. Адаменко – Харків. : ФОП Панов А. М., 2016. – 385 с. ISBN 978-617-7293-90-2.
2. Ткачук К. Н., Кружилко О. Є. Прогнозування виробничого травматизму: монографія – К.: Основа, 2014. – 345 с.
3. Безпека людини у сучасних умовах: Монографія / В.В. Березуцький, Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; За заг. ред. проф. В.В. Березуцького - Харків: ФОН Мезіна В.В., 2018. - 208 с. ISBN 978-617-7577-60-6.
4. Пособие по наблюдению за условиями труда на рабочем месте в промышленности. Система Элмери. (2-е обновленное издание) // Институт профессионального здравоохранения Финляндии. – Хельсинки, 2000. – 26 с.
5. Березуцкий В.В. Теоретические основы безопасности жизнедеятельности: Монография / В.В. Березуцкий. – Х.: ХГПУ.– 1999.– 170 с.
6. Березуцкий В.В. Разработка универсального показателя опасности оборудования и производства / В.В. Березуцкий, А.Н. Древаль // Охрана труда. – 1997. – №5. – С. 34 – 37.
7. Березуцкий В.В., Виртуальный производственный участок, интегрированный по вредным и опасным факторам / В.В. Березуцкий, А.Б. Радван //

Восточно–Европейский журнал передовых технологий. – 2011. – № 5/2(53). - С. 52 – 57.

8. Основы анализа и управления риском в природной и техногенной сферах. В. А. Акимов, В. В. Лесных, Н. Н. Радаев. - М.: Деловой экспресс, 2004. - 352 с.

9. Надежность технических систем и техногенный риск. Акимов В. А., Лапин В. Л., Попов В. М., Пучков В. А., Томаков В. И., Фалеев М. И. / Под общей редакцией М.И. Фалеева. - М.: Деловой экспресс 2002.

10. Оценка риска и управление техногенной безопасностью. Владимиров В. А., Измалков В. И., Измалков А. В. - М.: Деловой экспресс, 2002.

11. Управление риском: риск, устойчивое развитие, синергетика. - М.: Наука, 1999. - 301 с.

12. Профессиональный риск. Теория и практика расчета / Под ред. А.Г. Хрупачева, А.А. Хадарцева.– Тула: Изд-во ТулГУ, 2011.– 330 с.

13. Хрупачев А.Г., Хадарцев А.А., Панова И.В., Каменев Л.И., Седова О.А. Методологическая концепция профессионального риска и его количественная оценка. // Национальные интересы: Приоритеты и Безопасность. – М., 2010. – № 35(92) – С. 69-80.

14. Новикова О. Ф. Условия жизнедеятельности и активная социальная политика / О. Ф. Новикова – К.: Наукова думка, 1991. – 148 с.

15. Новикова О. Ф. Соціальна безпека: Організаційно-економічні проблеми і шляхи вирішення / О. Ф. Новикова – Донецьк: ІЕГТ НАН України, 1997. – 456 с.

16. Касьянов М.А. Дослідження шляхів адаптації нормативних документів у системі управління охороною праці (СУОП) до вимог міжнародного стандарту OHSAS 8001:1999 (2007) для підвищення якості продукції машинобудівних підприємств / М.А. Касьянов, В.О. Медяник, О.М. Гунченко, В.І. Сало // Матеріали міжнар. н.-практ. конф. «Проблеми гірничого діла та екології гірничого виробництва» – Донецьк: Норд-Прес, 2008. – С.136-143.

Нормативні документи

1. Закон України «Про охорону праці» [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2694-12>]

2. ДСТУ 3891:2013 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять.

3. ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять.

4. IEC 61882 Hazard and operability studies (HAZOP studies) – Application Guide ISO 22000 Food safety management systems – Requirements for any organization in the food chain.

5. ISO/IEC Safety aspects – Guidelines for their inclusion in standards Guide IEC 60300–3–11 Dependability management – Part 3 – 11: Application guide – Reliability centred maintenance.

6. IEC 61078 Analysis techniques for dependability – Reliability block diagram and Boolean methods.

7. IEC 61165 Application of Markov techniques.
8. ИСО/МЭК (all parts) Software and systems engineering – High-level Petri nets 15909.
9. IEC 60812 Analysis techniques for system reliability – Procedure for failure mode and effects analysis (FMEA).
10. IEC 61025 Fault tree analysis (FTA).
11. ISO/IEC Uncertainty of measurement – Part 3: Guide to the expression of uncertainty in measurement.
12. Guide 98–3:2008 (GUM:1995)
13. ДСТУ ГОСТ 12.0.230-2007 Система стандартів безпеки праці. Системи управління охороною праці. Общі вимоги. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://meganorm.ru/Data/56/5649.pdf>. – Дата звернення: 10.05.2019.

Методичні матеріали

1. Лесенко Г.Г. Оцінка ступенів ризику нещасних випадків / Лесенко Г.Г., Масюкевич О.М., Мішукова Н.Б. // Проблеми охорони праці в Україні. – 2007. – Вип. 14. – С. 23-27.
2. Вильсон А. Г. Положение о системе управления безопасностью труда в строительном-монтажных трестах и приравненных к ним организациях / Вильсон А. Г., Тычина Г. И., Анаников А. А. – К.: КИСИ, 1990. – 76 с.
3. Левченко О. Г. Прогнозування – шлях до запобігання травматизму в АПК / О. Г. Левченко // Вісник Національного НДІ охорони праці. – К.: 2007, №19. – С. 19 - 22.
4. Кучеба П. К. Научные основы экономического управления условиями труда / П. К. Кучеба // Економічний вісник НГА України, Т.2. – Дніпропетровськ, 1999. – С.84 – 87.
5. Бочковський А.П. «Людський фактор» та професійний ризик: випадковість чи закономірність / А.П. Бочковський // Зернові продукти і комбікорми, 2014. – № 4 (56). С. 7-13. doi:10.15673/2313-478x.56/2014.36124.
6. Касьянов М.А. Дослідження виробничого ризику у ковальсько-пресових цехах: Монографія / М.А. Касьянов, І.В. Савченко, Д.О. Вишневецький, О.М. Гунченко. – Луганськ: Ноулідж, 2014. – 224 с.
7. Гунченко О.М. Оцінка рівня виробничого травматизму та шляхи його подолання у будівельній галузі / О.М. Гунченко // Збірник тез доповідей другої міжнародної конференції «Перспективні технології для забезпечення безпеки життєдіяльності та довголіття людини» 15-16 травня 2019 р. м. Одеса. – Одеса: ОНМУ, 2019. - С. 41-45.
8. Hunchenko O. Methodology of risk-oriented on the basis of safety function deployment / O. Hunchenko // International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE). ISSN: 2277-3878, Volume-8, Issue-2, July 2019. P. 5787-5790.
9. Касьянов М.А. Визначення основних засад з вдосконалення науково-обґрунтованої методики оцінки умов праці у галузі машинобудування / М.А. Касьянов, О.М. Гунченко, В.О. Медяник, В.А. Малов, Н.В. Козодой, Ю.Г.

Проніна // Вісник СНУ ім. В. Даля. – Луганськ: СНУ ім. В. Даля, 2011. – №5(159). Ч.2. – С. 173-178.

10. Касьянов М.А. Проблеми стану і необхідності вдосконалення системи управління охороною праці в галузі машинобудування / М.А. Касьянов, В.О. Медяник, О.М. Гунченко, Д.О. Вишневський // Вісник СНУ ім. В. Даля. – Луганськ: СНУ ім. В.Даля, – 2008. – № 6 (124), Ч. 2. – С. 3-9.

11. Гунченко О.М. Шляхи подолання виробничого травматизму в Україні / О.М. Гунченко, П.І. Стефанович // Тези доповідей III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Безпека життєдіяльності в XXI столітті». – Дніпро: ПДАБА, 2018. - С. 48-49.

12. Касьянов М.А. Дослідження можливостей людини для створення безпечних умов праці на робочому місці / М.А. Касьянов, О.О. Андрианова, О.М. Гунченко, Д.О. Вишневський, І.В. Савченко, О.М. Клімова // Вісник СНУ ім. В.Даля. – Луганськ: СНУ ім. В.Даля, 2009. – № 3 (133). – С. 233-236.

13. Hunchenko O. Analysis of the main characteristics of industrial risk / O. Hunchenko // Abstracts of the first eurasian conference «Risk – 2019» 22 – 24 May 2019, Baku, Azerbaijan. – P. 34.

14. Гунченко О.М. Удосконалення методики оцінювання та управління виробничим ризиком / О.М. Гунченко, А.С. Беліков, М.А. Касьянов, В.А. Шаломов, П.І. Стефанович // Новини інженерної науки Придніпров'я. Наук.-практ. журн. ПДАБА. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2017, № 1 (2). – С. 30-38.

15. Hunchenko O. Methodology for assessment and management of industrial risks / Hunchenko O., Bereznytska Y., Chernyshev D. // International May Conference on Strategic Management «IMCSM19» 24 – 26 May, 2019, Bor, Serbia. – Volume XV, Issue(1), (2019)/ - P. 311-319. ISSN 2620-0597. (Web of Science). Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/18f5DoyQe-VJx64Y7yjsSr6M2pSczdItk/view>.

16. Гунченко О. Управління ризиками у системі управління охороною праці / О. Гунченко, П. Стефанович // Scientific Letters of Academic Society Of Michal Baludansky. – Kosice, Slovakia, 2018. - Volume 6, № 2A. - P. 65-69.

17. Касьянов М.А. Дослідження методів оцінки показників виробничого ризику для вдосконалення системи управління охороною праці (СУОП) / М.А. Касьянов, Д.О. Вишневський, О.М. Гунченко, І.В. Савченко // Науково-технічний збірник «Комунальне господарство міст». Серія: БЖДЛ – освіта, наука, практика.-Харків: ХНУ ім. О.М. Бекетова, 2015, вип. 120 (1). – С. 243-247.